

တၢ်ယုထံၣ်သ့ၣ်ညါတၢ်ဆါလီၤတၢ်လီၤဆဲးတဖၣ်

ပုၤအါန့ၣ်ဒီးတဘၣ်လယၢၣ် အိၣ်ဒီး တၢ်တဆိၣ်သးမးတမ့ၢ်မ့ၢ်လီၤ. တၢ်အံၤတမ့ၢ်တၢ်ယုထံၣ်သ့ၣ်ညါတၢ်ဆါလဲၣ် အစၢၤအလၢအပူၤတခါသန့က့, ဟံၣ်ဖျါလီၤဆီဝဲ တၢ်ယုထံၣ်သ့ၣ်ညါတၢ်ဆါ လၢတၢ်ညါန့ၣ်ထံၣ်အီၤအါတက့ၢ်တဖၣ်လီၤ.

တၢ်သ့ၣ်ကိၢ်သးဂီၤ

တၢ်သ့ၣ်ကိၢ်သးဂီၤ တၢ်တဘၣ်လီၤဘၣ်စးတဖၣ် ဒူးကဲထီၣ် တၢ်သးကလၢၢ်ဘၣ် တၢ်ပျံၤတၢ်ဖူး, တၢ်သ့ၣ်လီၤဘၣ်သးလီၤတီၤ, မ့တမ့ၢ် တၢ်တမ့ၢ်တလၢ ဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်, ဖဲပုၤအါဒၣ်တက့ၢ်တတူၢ်ဘၣ်ဒိၣ်ဘၣ် တၢ်သးကလၢၢ်ဘၣ်တၢ် လၢအဒိသးလိာ်သးတဖၣ် လၢတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်အဆၢကတီၢ်အခါဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သးစၢ်ဆါ-တၢ်လီၤတူၢ်လီၤကံၢ်/တၢ်သ့ၣ်ဆူၣ်သးဂဲၤတလၢ တၢ်တဘၣ်လီၤဘၣ်စး (ADHD)

ADHD န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ ဖဲသ့ၣ်ကတီၢ် နၢၢ်ဘိပိညါတၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ် တၢ်တဘၣ်လီၤဘၣ်စး လၢတၢ်ညါန့ၣ်ထံၣ်အီၤအါကတၢ်တဖၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်သးတမံၤ လၢဘၣ်တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်အက့ၢ်အဂီၤ ဒီဖျါ တၢ်ဆါပနီၣ်တဖၣ် လၢဟံၣ်ဖျါဒီး တၢ်သးစၢ်ဆါတၢ်, တၢ်သ့ၣ်ဆူၣ်သးဂဲၤတလၢ, ဒီး တၢ်မၤတၢ်ဒ်အသးဆၢအီၤအသး န့ၣ်လီၤ. သန့က့ တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ခဲလၢအံၤ တလိၣ်အိၣ်ဖျါဝဲ လၢဖဲသ့ၣ်တကၤအဂီၢ် လၢကယုထံၣ်သ့ၣ်ညါတၢ်ဆါ ဘၣ်ဃး ADHD န့ၣ်ဘၣ်. ADHD ဟံၣ်ဖျါဒီး တၢ်စဲၤလၢတၢ်သ့ၣ်ဖဲသ့ၣ်မၤတၢ်တဖၣ် ဒီး သးတၢ်တူၢ်ဘၣ်ကလၢၢ်ဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ဝီ တၢ်လဲၤသးတလီၤတဖၣ် စ့ၢ်ကိး န့ၣ်လီၤ.

အိၣ်တံးစၢ်တၢ်ဆါ (Autism)

အိၣ်တံးစၢ်တၢ်ဆါန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ နၢၢ်ဘိပိညါဂ့ၢ်ဝီ တၢ်တဘၣ်လီၤဘၣ်စး လၢမၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး ဖဲသ့ၣ်တကၤ အတၢ်သ့တဘၣ် လၢကဘၣ်ထွဲတုၤအိၣ်လိာ်သး, နၢၢ်ပၢၢ်ကျိၢ်တၢ်စဲးတၢ်ကတီၢ်, လိာ်ကွဲ ဒီး မၤဘၣ်ထွဲလိာ်သးဒီးပုၤအဂၤတဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

သးတကၢ်တကျါတၢ်ဆါ (bipolar disorder)

သးတကၢ်တကျါတၢ်ဆါန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်ဆူးတၢ်ဆါအယံာ်အထၢတမံၤ လၢအိၣ်ဒီး တၢ်သးစဲတၢ်ဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ် လၢအကဲထီၣ်ကဒါက့ၤအသးတဝီဘၣ်တဝီတဖၣ် ဒီး တၢ်သ့ၣ်ကိၢ်သးဂီၤ လၢအယံာ်ဝဲသ့ တသီ တုၤဆူ အလါ န့ၣ်လီၤ. သးတၢ်ဆိကမိၣ်တၢ်ဆူးတၢ်ဆါအံၤ ဒူးကဲထီၣ်ဝဲ တၢ်ဆီတလဲ ဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်သတူၢ်ကလၢ လၢတညီန့ၣ်မၤအသးတဖၣ် လၢတၢ်သးကလၢၢ်ဘၣ်တၢ်, ဂံၢ်သဟီၣ် ဒီး တၢ်သ့ဆိကမိၣ်တၢ်ဆိဆ့ၣ် အပူၤန့ၣ်လီၤ.

မဲၣ်တထံၣ်တၢ်/တၢ်ထံၣ်ဟးဂ့ၢ်ဟးဂီၤ

တၢ်ထံၣ်ဟးဂ့ၢ်ဟးဂီၤ ဟံၣ်ဖျါဒီး မဲၣ်တထံၣ်တၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်ထံၣ်အတၢ်ဟးဂ့ၢ်ဟးဂီၤတမံၤ လၢတၢ်ဘျီက့ၤအီၤတသ့ ဒီး ဟံၣ်ဖျါဒီး တၢ်တထံၣ်ဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ဂ့ၢ် ဒီး မဲၣ်တထံၣ်တၢ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်န့ၣ်ဟူၣ်နၢၢ်ဘိမိၣ်ပုၤတၢ်တဘၣ်လီၤဘၣ်စးတဖၣ် မၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး ခိၣ်န့ၣ်အတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၢၢ် ဒီး အတၢ်သးကျဲၤပၤဆၢ တၢ်လၢပန့ၣ်ဟူၣ်ဘၣ်အီၤတဖၣ် အကျါအကျဲ, ဒီး မၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး ခိၣ်န့ၣ်အတၢ်တီၢ်နီၣ်ကျိးထံကျဲ တၢ်ကလုာ်တဖၣ် အကျါအကျဲ, အါတက့ၢ်လီၤဆီဒ်တၢ် တၢ်စဲးတၢ်ကတီၢ်အသိၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

ခိၣ်န့ၣ်ထူၣ်ပျါသံတၢ်ဆါ (Cerebral Palsy)

ခိၣ်န့ၣ်ထူၣ်ပျါသံတၢ်ဆါ, တၢ်သ့ၣ်ညါစ့ၢ်ကိးအီၤဒ်အမ့ၢ် CP, န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်အိၣ်သးတမံၤ လၢအကဲထီၣ်သးဒီဖျါ တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးလၢခိၣ်န့ၣ်တတီၤတီၤ လၢအပၤဆၢ ပတၢ်သ့တဘၣ် လၢကစူးကါ ပယုၤညၢၣ်ထူၣ်ပျါတဖၣ် ဒီး နီၣ်ခိၣ်နီၣ်ခိၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

နၢၢ်တအၢ-မဲၣ်ဘျီၣ်

တၢ်ကတီၢ် "နၢၢ်တအၢ-မဲၣ်ဘျီၣ်" န့ၣ် ကဖျါလီၤကံၢ်ဒ် ပုၤတဂၤ တန့ၣ်ဟူၣ်တၢ် မ့တမ့ၢ် တထံၣ်တၢ် နီၣ်တစဲးဘၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကတီၢ်အံၤ ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ ပုၤလၢအအိၣ်ဒီး တၢ်လီၤမၤတနီၤနီၤ လၢတၢ်ထံၣ်ဒီးတၢ်န့ၣ်ဟူၣ်တၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်တန့ၣ်ဟူၣ်တၢ် ဒီး တၢ်န့ၣ်ဟူၣ်တၢ်လီၤမၤ

တၢ်န့ၣ်ဟူၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ ယုၤပျဲၤယံာ်မၤအကျါတမံၤ န့ၣ်လီၤ. တၢ်န့ၣ်ဟူၣ်တၢ်လီၤမၤန့ၣ် ညါန့ၣ်တၢ်ဟံၣ်ဖျါအီၤဒ် တစဲး, အစၢ်, ဘၣ်ဒး, အနး, ဒီး မၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး န့ၣ်တမီ မ့တမ့ၢ် ခံခီလၢာ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်သ့ၣ်ဟးဂီၤသးဟးဂီၤ တၢ်တဘၣ်လီၤဘၣ်စး

တၢ်သ့ၣ်ဟးဂီၤသးဟးဂီၤ တၢ်တဘၣ်လီၤဘၣ်စး န့ၣ်တလၢကွံာ် တၢ်သးတမ့ၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်သ့ၣ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ဒိဘၣ် တစီၢ်တလီၤ န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်ဝဲ တၢ်ဆူးတၢ်ဆါလၢအနးတမံၤ ဒီး မၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး ပုၤတဂၤ အတၢ်ဆိကမိၣ်တဖၣ်, တၢ်သးကလၢၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ်, သကံာ်ပဝး, သးအတၢ်တူၢ်ဘၣ်, ဒီး နီၣ်ခိၣ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ဆူၣ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်တၢ်စဲၤခဲ

တၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်တၢ်စဲၤခဲ (DD) စဲးတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ ပုၤတဂၤ တတုၤထီၣ်ဘးဆူ တၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်အတၢ်အိၣ်သးတမံၤဃီ ဒ်ပုၤတပတီၢ်ဃီဒီးအီၤတဖၣ်အသိးဘၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်စဲၤခဲတမံၤ ကဲထီၣ်အသးလၢ တၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ် အလီၢ်ကဝီၤ တခါအပူၤ မ့တမ့ၢ် စ့ၢ်ကိးခါအပူၤ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်စဲၤခဲခဲလၢာ်ဟံၣ်ဖျါန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ ဖဲတၢ်စဲၤခဲတဖၣ်အိၣ်ဝဲ အစ့ၤကတၢ် လၢလီၢ်ကဝီၤခဲခါအပူၤအခါ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်န့ၣ်ဟူၣ်နၢၢ်ဘိမိၣ်ပုၤတၢ်တဘၣ်လီၤဘၣ်စးတဖၣ် (Central Auditory Processing Disorders, CAPD)

အိၣ်ဖျါလံၤလံၤဖဲသ့ၣ်ခိၣ်န့ၣ်တပုၤတၢ်ဆါ (Down Syndrome)

အိၣ်ဖျါလံၤလံၤဖဲသ့ၣ်ခိၣ်န့ၣ်တပုၤတၢ်ဆါ န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ စၢၤသ့ၣ်လီၤစၢၤ တၢ်တဘၣ်လီၤဘၣ်စးတမံၤ လၢအကဲထီၣ်သးဒီဖျါ ခိၣ်မိၣ်စိ (chromosome) 21

www.parentnetworkwny.org
info@parentnetworkwny.org
716.332.4170

လံာ်တီၢ်လံာ်မိအံၤ အတၢ်ဂုၤတၢ်ကျိၤတဖၣ်န့ၣ် ဘၣ်တၢ်ဒူးအိၣ်ထီၣ်အီၤ လၢ US တၢ်ကွံာ်ဘၣ်ကွံာ်သ့ဝဲကျိၤ အစ့ၤဟ့ၣ်ပုၤတမံၤအပူၤ န့ၣ်လီၤ #H325160003. သန့က့ တၢ်ဂုၤတၢ်ကျိၤတဖၣ်အံၤ တမ့ၢ်ဝဲတၢ်နီၣ်နီၣ်လၢ အဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် US တၢ်ကွံာ်ဘၣ်ကွံာ်သ့ဝဲကျိၤ အသန့ဘၣ်, ဒီး နတၢ်တြးဆိကမိၣ်အီၤဒ်အမ့ၢ် ကီၢ်စဲၤဖျါပဒိၣ် အတၢ်ဆဲးလီၤဆီၣ်ထွဲမံၤဘၣ်. တၢ်တီၢ်ကျဲၤ ပုၤဘၣ်မ့ၢ်ဘၣ်ဒါ Carmen Sanchez.

တၢ်ယုထံၣ်သ့ၣ်ညါတၢ်ဆါလီၤတၢ်လီၤဆဲးတဖၣ်

အဒိဆူညါတခါ ဒီး တၢ်တၢ်တၢ်တၢ် တၢ်ဖဲးအီၤအမ့ၢ် trisomy 21 န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤဒုးကဲထီၣ် သးဂ့ၢ်ဝီဒီးနီၤခိၣ်ဝီ တၢ်ကီတၢ်ခဲတဖၣ် လၢပုၤတၢ်တၢ်တၢ် သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

ထိးပျုၢ်တၢ်ဆါ (Epilepsy)

ထိးပျုၢ်တၢ်ဆါန့ၣ်မ့ၢ် တၢ်ထီၣ် တၢ်တဘၣ်လီၤဘၣ်စးတမံၤလီၤ. တၢ်ထီၣ်တမံၤကဲထီၣ်အသး ဖဲတၢ်သ့ၣ်ပိၤသးဝးအသဟီၣ် ဆူၣ်ဆူၣ်သတူၢ်ကလၢတခါ ဒီဘၣ်ဝဲ ခိၣ်န့ၣ်တတီၤတီၤ မ့တမ့ၢ် ခိၣ်န့ၣ်ဒီတဖျၢၣ်ညါအခါ န့ၣ်လီၤ.

ဖိသ့ၣ်လၢဒါလီၤပူၤ သံးဧကဲဧကဲ တၢ်ဆါပနီၣ်ဖျိၣ် (Fetal Alcohol Spectrum Disorder)

“ဖိသ့ၣ်လၢဒါလီၤပူၤ သံးဧကဲဧကဲ တၢ်ဆါပနီၣ်ဖျိၣ်” (FASD) န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်ကတိၤဟံၣ်ဖျိၣ်တခါ လၢတၢ်စူးကါအီၤ ဒ်သိးကလၢဖျါထီၣ် တၢ်အိၣ်သးအကလၢကလၢ လၢအကဲထီၣ်သးခီဖျိ ဖိသ့ၣ်လၢဒါလီၤပူၤ အတၢ်ဘၣ်ဒွဲးဘၣ်ဒွဲးဘၣ်သးဒီး သံးဧကဲဧကဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်သ့ၣ်ဆဲးသးဆဲး တၢ်တဆိၣ်သးမး (Intellectual Disability)

တၢ်သ့ၣ်ဆဲးသးဆဲး တၢ်တဆိၣ်သးမး (I/D) န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်ကတိၤတမံၤ လၢတၢ်စူးကါအီၤ ဖဲပုၤတၢ်တၢ်တၢ် ဒီး တၢ်တြီယာ်တမံၤတမ့ၢ် လၢသးဂ့ၢ်ဝီတၢ်ဖဲးတၢ်မၤတၢ်လဲၤတၢ်ရဲးသးအပူၤ ဒီး တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်အပူၤ ဒ်အမ့ၢ် တၢ်ဘၣ်ထွဲတၢ်အိၣ်လီၤသး, တၢ်အံၤထွဲကွၢ်ထွဲလီၤသး ဒီး တၢ်ရဲလီၤဘၣ်ထွဲသးဂ့ၢ်ဝီ တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိလံာ်လံာ် တၢ်တဆိၣ်သးမးတဖၣ်

တၢ်ပနီၣ်ယာ်အသးထဲတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤဘၣ်ဆၣ်, ဟံၣ်ယုဒီး တၢ်ဖဲးလံာ်ကဒီးလံာ် တၢ်ကီတၢ်ခဲ, တၢ်သ့ၣ်ညါတၢ်နီၣ်ဖျိၣ်ဖဲးယာ်နီၣ်ဂံၢ် တၢ်ကီတၢ်ခဲ, ဒီး တၢ်မၤလိတၢ်ကွဲးလံာ် တၢ်ကီတၢ်ခဲ န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤလိလံာ်လံာ် တၢ်တဆိၣ်သးမးန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲ တၢ်ကတိၤတခါ လၢအဟံၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်မၤလိလံာ်လံာ် တၢ်လီၤဆီလီၤသးတဖၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢ ညီန့ၣ်ဘၣ်ဒီဘၣ်ထံးတဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်ဖဲးလံာ်, တၢ်ကွဲးလံာ်, တၢ်ဒီကန့ၣ်, တၢ်ဖဲးကတိၤ, တၢ်သ့ဆိကမိၣ်ထံးဆဲးတၢ်, ဒီး တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒွဲး န့ၣ်လီၤ.

န့ၣ်ဘိပီညါဂ့ၢ်ဝီတၢ်ဟးကူၤဟးဂီၤ

န့ၣ်ဘိပီညါဂ့ၢ်ဝီတၢ်ဟးကူၤဟးဂီၤန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ နီၤခိၣ်ပျၢၢ်အန့ၣ်ဘိပီညါသနီ တၢ်တဘၣ်လီၤဘၣ်စး တခါလၢလၢလီၤ. တၢ်တဘၣ်လီၤဘၣ်စးလၢအိၣ်သ့ၣ်လီၤဆီလီၤအသးတဖၣ်, တၢ်မူပီညါဂ့ၢ်ဝီတၢ်တဘၣ်လီၤဘၣ်စးတဖၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်သ့ၣ်ပိၤသးဝးဂ့ၢ်ဝီတၢ်တဘၣ်လီၤဘၣ်စးတဖၣ် လၢခိၣ်န့ၣ်, ပျိၢ်ယံန့ၣ်ဘိပီပျၢၢ် မ့တမ့ၢ် န့ၣ်ဘိပီညါဂ့ၢ်ဝီတဖၣ်အပူၤ လၢအဒုးကဲထီၣ် တၢ်ဆါပနီၣ်အကလၢကလၢ.

စ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါအကျိၤအကျဲ တၢ်တဘၣ်လီၤဘၣ်စး (SPD)

စ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါအကျိၤအကျဲ တၢ်တဘၣ်လီၤဘၣ်စးန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ န့ၣ်ဘိပီညါဂ့ၢ်ဝီ တၢ်အိၣ်သးတမံၤ လၢအကဲထီၣ်အသး ဖဲစ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါ အတၢ်ပနီၣ်တဖၣ် တဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါနီၣ်အီၤ လၢတၢ်ဒီဆါထီၣ်တၢ်အကြးအဘၣ်တဖၣ်အပူၤ အဆါကတီၢ် ဒီး တြီယာ်ဝဲ ခိၣ်န့ၣ်တၢ်လီၤတၢ်ကျဲတတီၤတီၤ ဒ်သိးသုတဒီးန့ၣ်ဘၣ် တၢ်ကစီၣ် လၢအလီၤအိၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ကကျိးထံက့ၢ် စ့ၣ်အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ ကြးကြးဘၣ်ဘၣ်တဂ့ၢ် န့ၣ်လီၤ.

ပျိၢ်ယံန့ၣ်ဘိတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်တဘၣ်လီၤဘၣ်စးနးနးကလဲာ် (Spina Bifida)

ပျိၢ်ယံန့ၣ်ဘိတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်တဘၣ်လီၤဘၣ်စးနးနးကလဲာ် န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် တၢ်လီၤတူၢ်လီၤကံာ် လၢညီန့ၣ်ကဲထီၣ်သးအအါကတၢ်တမံၤ လၢအမဲရကၤထံကီၢ်စါဖျိၣ်အပူၤ, လၢအကဲထီၣ်အသးဖဲ တၢ်ဒါထီၣ် အဆိကတၢ်တလါခါ မ့တမ့ၢ် လၢခဲ ဒီး အဒီပညီမ့ၢ်ဝဲ ဖိသ့ၣ်အံၤအပျိၢ်ယံ တကးတံာ်ယာ်အသး လၢကလၢဆုဆုဘၣ်. တၢ်ဟးကူၤဟးဂီၤလၢ န့ၣ်ဘိပီညါ ဒီး ပျိၢ်ယံန့ၣ်ဘိပီပျၢၢ် ကဲထီၣ်အသးသ့န့ၣ်လီၤ.

ထူၣ်ပျၢၢ်ထုးတၢ်ဆါ (Tourette Syndrome)

ထူၣ်ပျၢၢ်ထုးတၢ်ဆါန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ န့ၣ်ဘိပီညါတၢ်မူတၢ်ဂဲၤသနီ တၢ်တဘၣ်လီၤဘၣ်စးတမံၤ လၢဘၣ်တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်အီၤခီဖျိ မဲးဖဲးပုၤသတူၢ်ကလၢတဖၣ် (တၢ်ဟူၤဂဲၤ ချူချူ သတူၢ်ကလၢ လၢပလီၤသးတချုးတဖၣ်) ဒီး/မ့တမ့ၢ် တၢ်ကလၢလၢသိၣ်ထီၣ် လၢအကဲထီၣ်သးတဘျီဝဲတဘျီတဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

ခိၣ်န့ၣ် တၢ်ဘၣ်ဒီဘၣ်ထံး

ခိၣ်န့ၣ် တၢ်ဘၣ်ဒီဘၣ်ထံး မ့တမ့ၢ် TBI, န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်ဘၣ်ဒီဘၣ်ထံးတမံၤ လၢမၤဘၣ်ဒီဘၣ်ထံး ခိၣ်န့ၣ်တၢ်မၤအကျိၤအကျဲ ဒီး ဒုးကဲထီၣ် နီၤခိၣ်ဝီ ဒီး/မ့တမ့ၢ် တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၢ်မၤလိတၢ် အတၢ်ကီတၢ်ခဲတဖၣ် သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.